

DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAČNI SAT

I. OPĆI PODATCI O VJERONAČNOM SATU

Osnovna škola: „Davorin Trstenjak“ Čađavica

Razred: 8.

Vjeroučiteljica: Bogumila Jaković

Nastavna cjelina: III. Tajna svijeta i čovjeka u svjetlu Biblije

Nastavna tema: 3. Grijeh kao zloporaba slobode

Nastavna jedinica: 23. Sloboda na kušnji- iskonski grijeh

Ključni pojmovi: sloboda kao dar, istočni grijeh, oholost

CILJ: Upoznati i protumačiti biblijski izvještaj o grijehu prvih ljudi. Prepoznati važnost slobode kao Božjeg dara ljudima te razlikovati osobni od istočnog grijeha.

ISHODI:

Obrazovni / *kognitivni*: Objasniti u čemu se sastoji grijeh prvih ljudi

Odgojni / *afektivni*: Biti spreman preuzeti odgovornost za svoje čine

Djelatni / *funkcionalni ili psihomotorički*: Prepoznati primjere čovjekove oholosti u današnjem društvu

Metodički sustav: Interpretacijsko-analitički s elementima stvaralačkog

Oblici rada:

- frontalni,
- individualni,
- grupni rad

Aktivnosti učenika:

- razgovor,
- čitanje i rad na tekstu,
- stvaralačko izražavanje (likovno i pisano izražavanje),
- usmeno izlaganje,
- nadopunjavanje rečenica.

Nastavne metode:

- molitveno izražavanje,
- čitanje i rad na tekstu,
- razgovor,
- objašnjavanje,
- stvaralačko izražavanje,
- usmeno izlaganje

Nastavna sredstva:

- slušni izvor znanja- riječ učitelja,
- Biblija, KS, Zagreb, 1993
- PERIŠ, J.; AUTORSKI TIM, S Kristom u život, udžbenik za katolički vjeronauk osmoga razreda osnovne škole, KS, Zagreb, 2014.
- zadane riječi za izradu plakata
- radni listić

Nastavna pomagala:

- ploča i kreda,
- bilježnica i olovka,
- hamer papir, markeri u boji i ljepilo

Korelacija:

- Hrvatski jezik: čitanje i rad na biblijskom tekstu, izrada stripa
- Likovna kultura: izrada plakata

Plan ploče:

SLOBODA NA KUŠNJI - ISKONSKI GRIJEH

Griješ prvih ljudi se sastojao u tome što su ... (bili oholi, neposlušni, htjeli su biti kao Bog).

Istočni grijeh je grijeh... (naših praroditelja koji nasljeđujemo rođenjem).

Neki od primjera čovjekove oholosti u današnjem društvu su ... (ne poštivanje života, uspjeh, moć, ismijavanje, izrugivanje, ponižavanje drugoga, nepriznavanje Boga).

Bog ne napušta čovjeka,... (već ga spašava).

Krist je novi Adam, a Marija je nova ... (Eva).

Pitanja za provjeru ishoda:

- U čemu se sastojao grijeh prvih ljudi?
- Što je istočni ili iskonski grijeh?
- Navedite neke primjere čovjekove oholosti u današnjem društvu.

Izvori za pripremanje nastavnika:

- Biblija, KS, Zagreb, 1993.
- DUGANDŽIĆ, I., Upoznajmo Bibliju, GK, Zagreb, 2011.
- HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Katekizam Katoličke Crkve, GK, 1994.
- JERUZALEMSKA BIBLIJA, Stari i Novi zavjet s uvodima i bilješkama iz „La Bible de Jerusalem“, KS, Zagreb, 2003.
- Nastavni plan i program katoličkog vjeronauka
- PERIŠ, J.; AUTORSKI TIM, S Kristom u život, udžbenik za katolički vjeronauk osmoga razreda osnovne škole, KS, Zagreb, 2014.

Izvori za pripremanje učenika:

- NOVI ZAVJET, KS, Zagreb, 1990.
- PERIŠ, J.; AUTORSKI TIM, S Kristom u život, udžbenik za katolički vjeronauk osmoga razreda osnovne škole, KS, Zagreb, 2014.
- radni listić

II. GLOBALNA STRUKTURA SATA

- 1. MOLITVENI POČETAK**
- 2. MOTIVACIJA**
- 3. NAJAVA TEKSTA**
- 4. PRVI SUSRET S TEKSTOM**
- 5. KRATKA DOŽIVLJAJNO-SPOZNAJNA STANKA**
- 6. IZRAŽAVANJE PRVIH DOJMOVA**
- 7. INTERPRETACIJA U UŽEM SMISLU**
- 8. STVARALAČKO IZRAŽAVANJE**
- 9. PRIOPĆAVANJE REZULTATA RADA**
- 10. SINTEZA**
- 11. AKTUALIZACIJA**
- 12. MOLITVENI ZAVRŠETAK**

III. TIJEK SATA

1. Molitveni početak

Učenike pozivam na sabranost i tišinu kako bismo uputili svoju molitvu Bogu. Zajedno molimo molitvu *Zdravo Marijo*.

2. Motivacija

Učenicima postavljam sljedeća motivacijska pitanja:

- Što za vas znači sloboda?
- Koje asocijacije i misli povezujete s riječju sloboda?
- Što bi se dogodilo kada bi čovjek činio baš sve što želi i može, bez ikakvih ograničenja i odgovornosti?

Sluga Božji, kardinal Fulton Sheen je o slobodi zapisao sljedeće:

„Naša sloboda je jedino što nam Bog ne može uzeti. Naš imetak, zdravlje, vlast - sve to može uzeti. Upravo jer je sloboda naše vlasništvo, ona je jedini savršeni dar koji možemo pokloniti Bogu. Poput Djevice kada je predala Bogu svoju slobodu i začela Sina Božjega.“

3. Najava teksta

Bog je svakom čovjeku darovao slobodu. Danas ćemo čuti kako se kod prvih ljudi, Adama i Eve, darovana sloboda našla pred kušnjom, pred izborom: poslušati Boga ili se povesti za privlačnim izgledom zabranjenog stabla.

Naslov „Sloboda na kušnji- iskonski grijeh“ zapisujem na ploču, a učenici u svoje bilježnice.

4. Prvi susret s tekстом

Poslušajmo sada biblijski izvještaj o grijehu prvih ljudi (Post 3, 1-6):

„Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvorio Jahve, Bog. Ona reče ženi: »Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?« Žena odgovori zmiji: »Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: 'Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!'« Nato će zmija ženi: »Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo.« Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegovu i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo.“

5. Kratka doživljajno-spoznajna stanka

Kratko vrijeme ostajemo u tišini kako bi pročitani tekst dublje odjeknuo u nama.

6. Izražavanje prvih dojmova

Vjerujem da vam je pročitani tekst poznat i da ste se već ranije susreli s njime.

- Je li vas koja riječ ili rečenica iz teksta posebno dotakla? Ako jeste, koja?

7. Interpretacija u užem smislu

Otvorite svoje udžbenike na str. 64.-66. Odgovore na pitanja koja vam postavim potražite u udžbeniku.

- Kako je zmija prikazana u ovom biblijskom tekstu - koje osobine posjeduje?

- Kakav je Bog kojeg zmija predočuje ženi? Je li to prava slika Boga?
- Koje obećanje zmija daje ženi ako budu jeli sa zabranjenog stabla?
- Kakvog je izgleda zabranjeno stablo iz pročitanoog teksta?

Pročitani biblijski tekst na slikovit način prikazuje grijeh prvih ljudi.

- U čemu se sastojao grijeh prvih ljudi? Što su željeli postići?

Prvi ljudi su željeli biti kao Bog. Radi se o grijehu ljudske oholosti. Ovaj grijeh se prenosi na sve ljude kao grješno stanje i sklonost, a zovemo ga istočni grijeh. To je grijeh koji nasljeđujemo rađanjem i razlikuje se od čovjekovog osobnog grijeha.

- Kakav je to osobni grijeh? (Svako namjerno, svjesno i slobodno činjenje lošeg.)

Čovjek nije apsolutni gospodar na zemlji. Savjest i moralna pravila trebaju ravnati slobodom.

8. Stvaralačko izražavanje

Učenike ću podijeliti u četiri skupine. Za rad po skupinama imaju 10.-15. minuta.

PRVA SKUPINA ima zadatak izraditi strip u kojem će biblijski tekst staviti u današnje vrijeme - prikazati koja su to danas „privlačna i zavodljiva stabla“ koja čovjeka odvajaju od Boga.

DRUGA SKUPINA ima zadatak pročitati biblijski tekst „ Navještenje Isusova rođenja“ (Lk 1, 26-38) i odgovoriti na sljedeća pitanja (Prilog 1.):

- Što je Marija doživljavala u susretu s anđelom?
- Navedi Marijine osobine prema pročitanoom biblijskom tekstu?
- Kojim riječima je Marija prihvatila anđelov navještaj - postati Otkupiteljevom majkom?

TREĆA SKUPINA ima zadatak da tekst iz udžbenika na str. 64. koji je napisala majka Terezija, a koji govori o tome što je poniznost, najprije pročita, a zatim preoblikuje kako bismo saznali što bi bila oholost, koja je suprotna poniznosti.

Npr. Rečenicu „ Poniznost je govoriti što manje o sebi“ preoblikovati ćemo u :“ Oholost je govoriti što više o sebi.“

ČETVRTA SKUPINA dobit će hamer papir koji će podijeliti na dva dijela. U prvom dijelu će nacrtati prve ljude i stablo spoznaje dobra i zla. Na drugom dijelu papira nacrtati će Kristov križ. Ponuđene riječi zalijepit će na strani papira kojoj pripadaju, kako bismo vidjeli koji su plodovi prvog stabla - stabla spoznaje dobra i zla, a koji su plodovi drugog, novog stabla, križa Kristova. (Prilog 2.)

Ponudene riječi su sljedeće: ljubav, radost, mir, dobrota, opraštanje, velikodušnost, vjernost, blagost, milosrđe, prijateljstvo, sloboda, strpljivost, svađa, zavist, strah, tjeskoba, mržnja, nepraštanje, neprijateljstvo, razdori, bludnost, oholost, ropstvo.

9. Priopćavanje rezultata rada

Učenici po skupinama usmeno iznose rezultate svoga rada.

10. Sinteza

Na ovom smo se satu dublje upoznali s biblijskim tekstom o grijehu prvih ljudi. Vi ćete sada nadopuniti sljedeće rečenice s ploče:

Griješ prvih ljudi se sastojao u tome što su ... (bili oholi, neposlušni, htjeli su biti kao Bog).

Istočni grijeh je grijeh... (naših praroditelja koji nasljeđujemo rođenjem).

Neki od primjera čovjekove oholosti u današnjem društvu su ... (ne poštivanje života, uspjeh, moć, ismijavanje, izrugivanje, ponižavanje drugoga, nepriznavanje Boga).

Bog ne napušta čovjeka,... (već ga spašava).

Krist je novi Adam, a Marija je nova ...(Eva).

11. Aktualizacija

U svakom od nas postoji sklonost na grijeh. Često nam se dogodi da činimo ono što zapravo ne želimo činiti. I obrnuto. Ne činimo ono što bismo željeli i trebali učiniti. Zato smo dobili savijest od Boga kao dar koji nam pomaže u donošenju životnih odluka, što je dobro, a što je zlo. Sada ćemo napraviti ispit savijesti tako da ja postavljam pitanja, a svatko će od vas odgovoriti u sebi na njih.

U ovom našem malom ispitu savijesti neka se svatko od nas u sebi zapita:

- Što je to što bih ja trebao činiti? Što to Bog od mene traži?
- Čega se to u svom životu trebam kloniti? Što je ono što me privlači, a nije za mene i drugoga dobro?

Naša sloboda i odgovornost za čine koje ostvarimo u slobodi su neraskidivo povezane. Nema slobode bez odgovornosti niti odgovornosti bez slobode.

12. Molitveni završetak

Molitva nam pomaže da živimo svoju slobodu na ispravan način. Izmolit ćemo molitvu *Anđele čuvaru mili*.

IV. KRITIČKI OSVRT

V. PRILOZI

Prilog 1.

Navještenje Isusova rođenja (Lk 1, 26-38)

U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. *Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus.* On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati *prijestolje Davida*, oca njegova, *i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.*« Nato će Marija anđelu: »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?« Anđeo joj odgovori: »Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začu sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. *Ta Bogu ništa nije nemoguće!*« Nato Marija reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« I anđeo otiđe od nje.

Pitanja za obradu biblijskog teksta:

- Što je Marija doživljavala u susretu s anđelom?
- Navedi Marijine osobine prema pročitanoj biblijskoj tekstu?
- Kojim riječima je Marija prihvatila anđelov navještaj- postati Otkupiteljevom majkom?

Prilog 2.

MIR	LJUBAV	RADOST	SLOBODA	DOBROTA
OPRAŠTANJE	VELIKODUŠNOST	VJERNOST	BLAGOST	
MILOSRĐE	PRIJATELJSTVO	STRPLJIVOST	SVAĐA	ZAVIST
STRAH	TJESKOBA	MRŽNJA	NEPRAŠTANJE	NEPRIJATELJSTVO
RAZDORI	BLUDNOST	OHOLOST	ROPSTVO	